

Na základe plánu práce na 2. polrok 2016 a zistenia aktuálnej situácie na trhu v plnení technických požiadaviek a postupov posudzovania zhody v sortimentnej skupine prenosné varné spotrebiče vykonala Slovenská obchodná inšpekcia (ďalej len „SOI“) v období od augusta do októbra 2016 proaktívnu celoslovenskú kontrolnú akciu. Pri kontrolách sa SOI zamerala na kontrolu štítkových údajov, označenia CE, návodov na použitie, úplnosti predložených ES/EÚ vyhlásení o zhode a overenie, či výrobcami deklarované vlastnosti reálne zodpovedali skutočným vlastnostiam na náhodne odobratých vzorkách z priamej ponuky pre spotrebiteľov.

Prenosné varné spotrebiče musia spĺňať náležitosti podľa Nariadenia vlády SR č. 308/2004 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách a postupoch posudzovania zhody pre elektrické zariadenia, ktoré sa používajú v určitom rozsahu napätia (pre výrobky uvedené na trh pred 19. 04. 2016; ďalej len „NV SR č. 308/2004 Z. z.“) alebo Nariadenia vlády SR č. 148/2016 Z. z. o sprístupňovaní elektrického zariadenia určeného na používanie v rámci určitých limitov napätia na trhu (pre výrobky uvedené na trh po 20. 04. 2016; ďalej len „NV SR č.148/2016 Z. z.“), ktorých bližšie požiadavky sú konkretizované v STN EN 60335-1 Elektrické spotrebiče pre domácnosť a na podobné účely. Bezpečnosť. Časť 1: Všeobecné požiadavky v spojení s STN EN 60335-2-9 Osobitné požiadavky na grily, hriankovače a podobné prenosné varné spotrebiče. Podľa zákona č. 264/1999 Z. z. o technických požiadavkách na výrobky a posudzovaní zhody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 264/1999 Z. z.“) prenosné varné spotrebiče patria medzi určené výrobky, ktoré predstavujú zvýšené riziko ohrozenia bezpečnosti, zdravia alebo majetku osôb, alebo životného prostredia, na ktorého zmiernenie alebo odstránenie sú stanovené technické požiadavky v príslušných technických predpisoch. Ich konkretizácia je obsahom príslušných harmonizovaných technických noriem. Určené výrobky sa nesmú uviesť na trh, ak výrobca pred uvedením na trh neposúdil zhodu ich vlastností so stanovenými technickými požiadavkami predpísaným spôsobom, nevydal písomné ES vyhlásenie o zhode a na dôkaz toho ich neoznačil označením CE.

Predmet kontroly

Predmetom kontroly boli **elektro-výrobky** zo sortimentnej skupiny prenosných varných spotrebičov, a to konkrétne: **hriankovače, vaflovače, kontaktné grily, platňové variče a sendvičovače.**

Obsah kontroly

1. Kontrola požiadaviek na označovanie

Elektro-výrobky, ktoré boli predmetom kontrolnej akcie, musia byť viditeľne, čitateľne a nezmazateľne označené minimálne týmito údajmi:

- obchodným menom alebo ochrannou známkou výrobcu,
- označením CE,
- menovitým napätím alebo rozsahom menovitého napätia vo voltoch (Označenie menovitého napätia alebo rozsahu menovitého napätia na spotrebičoch pripájaných na sieť, musí obsahovať – **230 V** pri jednofázových spotrebičoch),
- symbolom označujúcim druh napájania, ak nie je uvedená menovitá frekvencia,

- menovitým príkonom vo wattoch alebo menovitým prúdom v ampéroch,
- označením modelu alebo typu,
- číslom IP podľa stupňa ochrany proti vnikaniu vody.

2. Kontrola návodov na použitie

Návod na použitie musí byť v slovenskom jazyku a musí obsahovať bezpečnostné pokyny a inštrukcie, ktoré sú jednoznačné a zrozumiteľné pre používateľa oprávneného manipulovať s elektrickým zariadením v zmysle STN EN 60335-1 v spojení s STN EN 60335-2-9.

3. Kontrola skutočných vlastností

Vzhľadom na to, že išlo o proaktívnu akciu zameranú na zistenie aktuálneho stavu v plnení technických požiadaviek v sortimente prenosných varných spotrebičov, bol na overenie bezpečnosti a zhody vlastností s technickými požiadavkami náhodne odoberaný väčší súbor ich druhov na základe doterajších poznatkov a skúseností inšpektorov SOI.

Výsledky kontroly

V sledovanom období vykonala SOI kontroly v 86 prevádzkových jednotkách (ďalej len „PJ“) v rámci celého Slovenska. Vo všetkých prípadoch išlo o distribútorov, pričom v zmysle platnej legislatívy distribútorom je aj predajca. Nedostatky boli zistené v 12 PJ, čo predstavuje 13,9 %. Celkovo bolo prekontrolovaných 695 druhov prenosných varných spotrebičov, pričom nedostatky boli zistené pri 30 druhoch v celkovej cene 1 742,73 €.

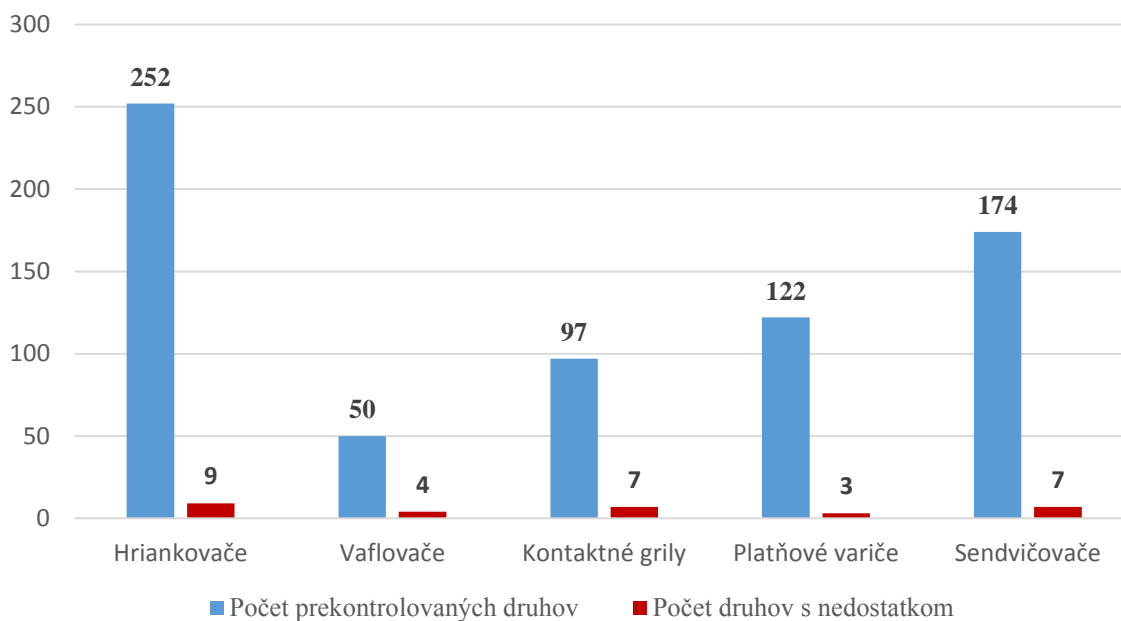
a) Kontrola označovania a návodov na použitie

Pri 30 druhoch, označených značkou CE, z celkového počtu kontrolovaných druhov bolo zistené:

- 6 druhov s chýbajúcim alebo neúplným označením na výrobku,
- 3 druhy bez návodu na použitie v štátnom jazyku,
- 21 druhov s chýbajúcimi bezpečnostnými pokynmi a inštrukciami.

Pri všetkých vyššie uvedených zistených nedostatkoch bolo kontrolovaným osobám umožnené dobrovoľne odstrániť zistené nedostatky s tým, že do doby ich odstránenia nebudú predmetné výrobky ďalej predávať a distribuovať.

Graf č.1 Porovnanie kontrolovaných sortimentných skupín

Porovnanie kontrolovaných druhov s druhmi so zistenými nedostatkami rozdelený na konkrétne elektro-spotrebiče oblasti označovania a návodov na použitie.

b) Kontrola bezpečnosti a zhody

Na overenie bezpečnosti a zhody odobrali inšpektori celkom 15 druhov prenosných varných spotrebičov z ponuky trhu. Výsledky skúšania preukázali, že **4 druhy** vyhovelí stanoveným technickým požiadavkám a **11 druhov** nebolo v zhode s požiadavkami technických predpisov, pričom výrobca 8 druhov bol so sídlom v EÚ a 3 druhy boli dovezené z tretích krajín.

Pri 8 druhoch, ktorých výrobca mal sídlo v EÚ, SOI oznámila príslušnému hospodárskemu subjektu s odvolaním na čl. 21 ods. 1 a 2 Nariadenia, že tieto nespĺňajú požiadavky smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2006/95/ES z 12. decembra 2006 o harmonizácii právnych predpisov členských štátov, týkajúcich sa elektrického zariadenia určeného na používanie v rámci určitých limitov napätia resp. smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2014/35/EÚ z 26. februára 2014 o harmonizácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa sprístupnenia elektrického zariadenia určeného na používanie v rámci určitých limitov napätia na trhu a príslušných noriem.

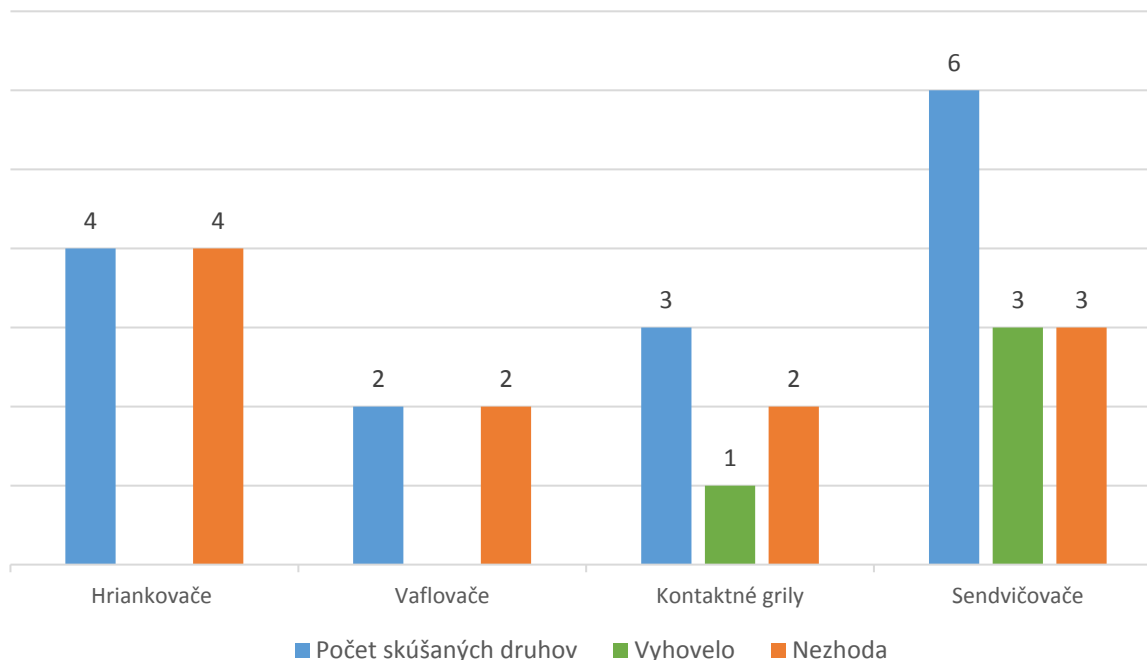
Reakcie na oznámenia SOI:

- v 3 prípadoch hospodársky subjekt zareagoval a zaslal k zisteným nedostatkom svoje vyjadrenie a opatrenia na ich odstránenie (vo všetkých prípadoch bolo overené inšpektormi SOI, že hospodársky subjekt naozaj vykonal navrhované opatrenia),
- v 3 prípadoch hospodársky subjekt nezareagoval,
- v 2 prípadoch SOI navrhované opatrenia na odstránenie nedostatkov subjektom neakceptovala.

Pri 5 druhoch nezhodných výrobkov zistených u distribútorov inšpektori uložili opatrenia na zákaz ich predaja a distribúcie podľa § 6 ods. 1 písmena a) bodu 1 zákona č. 128/2002 Z. z..

V ostatných 6 prípadoch sa kontrolované osoby dobrovoľne zaviazali, že tieto nebudú ďalej predávať a stiahli ich z trhu.

Graf č. 2 Kvalifikácia prenosných varných spotrebičov

Grafické znázornenie kvalifikácie prenosných varných spotrebičov na základe výsledkov ich skúšania.

Záver

Cieľom tejto proaktívnej kontroly bolo preveriť aktuálny stav v dodržiavaní technických požiadaviek v sortimentnej skupine prenosných varných spotrebičov na trhu SR s dôrazom na ich bezpečnosť a zhodu, ale aj správnosť a úplnosť ich označovania a návodov na použitie, či sú v slovenskom jazyku a či obsahujú všetky náležitosti.

Kontroly označovania a návodov na použitie ukázali, že len 4,3 % z celkového počtu nevyhovelo platným predpisom. Napriek tomu je neuspokojivé zistenie, že medzi časté nedostatky (70 % z celkového počtu druhov s nedostatkami) patrili chýbajúce bezpečnostné pokyny a inštrukcie. Vzhľadom na to, že pre bezpečné používanie spotrebiča je nevyhnutnosťou poskytnúť k nemu návod na používanie, ktorý obsahuje všetky náležitosti vrátane úplných bezpečnostných upozornení, ide o veľmi nepriaznivé zistenia.

Z celkového počtu odobratých druhov prenosných varných spotrebičov na overenie ich skutočných vlastností skúšaním nevyhovelo až 11 druhov, čo predstavuje 73,3 %. Preto možno konštatovať, že ide o nepriaznivý postoj výrobcov v tomto sortimente k dodržiavaniu platnej legislatívy, menovite v časti ich vlastností. Z pohľadu účelu použitia prenosných varných spotrebičov spotrebiteľmi ide o závažné negatívne zistenie, ktoré poukazuje na potrebu v pokračovaní overovania, či vlastnosti, ktoré deklarujú ich výrobcovia, naozaj zodpovedajú skutočnosti.

Pretože výsledky kontrolnej akcie preukázali neuspokojivú úroveň nielen v plnení technických požiadaviek, ale aj v plnení informačných povinností vrátane povinností označovania v zmysle NV SR č. 308/2004 Z. z. resp. NV SR č. 148/2016 Z. z. a spolu so stúpajúcou tendenciou pribúdajúcich notifikácií výrobkov v tejto sortimentnej skupine do systému Rapex, vymedzuje SOI pokračovať v kontrolách týchto výrobkov aj v budúcnosti.

Prijaté opatrenia

1. Zo všetkých kontrol boli spísané inšpekčné záznamy.
2. Pri 36 druhoch prijali kontrolované osoby dobrovoľné opatrenia na odstránenie nedostatkov, pričom sa tieto subjekty zaviazali, že do ich odstránenia nebudú výrobky ďalej predávať a distribuovať.
3. Pri 5 druhoch s preukázanou nezhodou boli kontrolovaným osobám uložené opatrenia na zákaz ich predaja a distribúcie podľa § 6 ods. 1 písmena a) bodu 1 zákona č. 128/2002 Z. z.